

Moodustati Rakvere rajooni KODU-UURIMISE TOIMKOND

Kogu vabariigis on eriti viimastel aastatel elavnenu kodu-uurimine, mis on suunatud oma kodukohta looduse, majanduse, rahva elu-ola, tööliikumise ja kultuuriloo üksikasjalisele tundmaõppimisele.

Kodu-uurimise traditsioonid on Eestis juba võrdlemisi vanad ja said alguse rahvusliku liikumise arenemise algusaastail. Koduloolisi elemente sisaldasid Fr. R. Kreutzwaldi «Kalevipoeg» ja C. R. Jakobsoni koostatud õpikud. Kodu-uurimisega tegelesid dr. M. Veske ja J. Hurt. 1914. a. asutati Eesti Kirjameeste Seltsi juurde kodu-uurimise toimikond.

Nõukogude Eestis on kodu-uurimisel saavutatud häid tulemusi. On kasvanud uus kodu-uurijate kaader ja töö on kandunud keskustest kohtadele. Peamiseks kodu-uurimist juhtivateks keskusteks on olnud koduloomuuseumid (vabariigis kokku 8), kodulooringid ja aktivistide rühmad.

1958. a. asutati Eesti NSV Teaduste Akadeemia kodu-uurimise komisjon, kelle ülesandeks on kodu-uurimusliku töö suunamine ja organiseerimine kogu vabariigis. Eesti NSV Teaduste Akadeemia kodu-uurimise komisjoni üheks suuremaks ülesandeks on vabariigi linnu ja rajooni tutvustava koguteose «Eesti NSV rajoonid ja linnad» koostamine ning väljaandmine. Iga rajooni ja vabariikliku alluvusega linna kohta ilmub üks mahukas köide. Esimene neist peab jõudma lugejateni juba 1961. a.

Praegu on peaaegu igasse vabariigi rajooni loodud kohalik kodu-uurimise toimikond. Oktoobri algul moodustas Rakvere Rajooni TSN Täitevkomitee rajooni kodu-uurimise toimikonna. Toimikonna esimeheks on N. Rusalepp, aseesimeheks käesoleva artikli autor. Komisjoni liikmeteks on rida töötajaid mitmelt elualalt: A. Leitma — Rajooni

TSN Täitevkomitee esimehe asetäitja, F. Nõmmsalu — Rakvere Metsamajandi direktor, V. Kaskman — Rakvere I Keskkooli direktor, E. Eltermann — rajooni haridusosakonna inspektor, H. Eller — rajooni põllumajandusinspektsiooni peagranoom, F. Moorberg — EKP Rakvere Rajoonikomitee instruktor, A. Vilbre — rajooni kultuuriosakonna juhataja asetäitja, F. Kada — tööstuskombinaadi «Keramika» peainsener ja Veenpere — Viitna apteegi juhataja.

Kodu-uurimise toimikonna juurde moodustati veel looduskaitseksioon, mille esimeheks jäi sm. F. Nõmmsalu.

Rajooni kodu-uurimise toimikond arutas oma esimesel koosolekul mitmesuguseid edaspidisesse tööse puutuvaid küsimusi. Otsustati hakata tegema eeltöid Rakvere rajooni tutvustava raamatu väljaandmiseks. Niisuguse teatmiku järele on vajadus suur. See abistaks paljusid turiste, õpetajaid ja kõiki asjast huvitatuid meie kodurajooni paremini tundma õppida.

Üheks väga pakiliseks ülesandeks on praegu rajoonis asuvate rohkearvuliste arheoloogiliste mälestusmärkide ja looduskaitseobjektide tegeliku kaitse rakendamine. Selleks otsustati koostada üldkohustusliku otsuse projekt, mis jääks aluseks kaitse alla võetud kohtade hoidmisele.

Rajooni kodu-uurimise toimikond loodab koondada enda ümber laia kodu-uurijate aktiivi kogu rajoonist, kes võtaks elavalt osa oma lähema ümbruse uurimisest ja abistaks igati toimikonda tema töös.

Rajooni kodu-uurimise toimikonna aadress on: Rakvere, Tallinna tn. 3, Rakvere Rajoonidevaheline Koduloomuuseum.

L. PAJOS,

Rakvere Rajoonidevahelise Koduloomuuseumi direktor